

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗ ΠΕΡΙΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Της(ΥΝ) Τζουνάκου Γεωργία

Χειρουργείο 401 Γενικό Στρατιωτικό Νοσοκομείο Αθηνών

**Ο απαισιόδοξος βλέπει δυσκολίες σε κάθε πρόκληση,
Ο αισιόδοξος βλέπει προκλήσεις σε κάθε δυσκολία.**
Sir Winston Churchill (1874-1965)

Η συνεχής εξέλιξη των επιστημών υγείας αποδεικνύει την αισιοδοξία των ανθρώπων που τις υπηρετούν και την πίστη τους στη ζωή και τον ασθενή συνάνθρωπο.

Η νοσηλευτική καθ' όλη τη διάρκεια της ιστορίας της έχει διακριθεί για την φροντίδα του ευάλωτου ατόμου, φροντίδα η οποία περιλαμβάνει την πρόληψη, την ανακούφιση του πόνου, την προστασία και την αποκατάσταση της υγείας των ασθενών, ως σύνολο, με σεβασμό στην προσωπικότητα και την αξιοπρέπειά τους.

Η Περιεγχειρητική νοσηλευτική, ως εξειδικευμένη ειδικότητα, παρέχει φροντίδα στους «προς χειρουργείο» ασθενείς και στο οικογενειακό τους περιβάλλον προεγχειρητικά, διεγχειρητικά και μετεγχειρητικά.

Η εργασία στο χώρο του χειρουργείου, ένα χώρο απαιτητικό και δύσκολο, είναι δυνατόν να διεκπεραιωθεί μόνο με την ενσυνείδητη και ευσυνείδητη προσπάθεια όλου του προσωπικού, ιατρικού και νοσηλευτικού, η οποία απαιτεί ειλικρίνεια, σεβασμό και αμέριστο ενδιαφέρον για τους άλλους, πειθαρχία και υπακοή στους κανονισμούς, δηλαδή πιστή τήρηση του Κώδικα Επαγγελματικής δεοντολογίας. Η προσπάθεια αυτή αποσκοπεί στην επίτευξη του κοινού υψηλού σκοπού, δηλαδή την άψογα ποιοτική φροντίδα του ασθενούς.

Ο Κώδικας Επαγγελματικής δεοντολογίας εκφράζει την αφοσίωση της νοσηλευτικής στο άτομο και την κοινωνία, αναλύει τους ρόλους και τα καθήκοντα των νοσηλευτών. Είναι το «αδιαπραγμάτευστο ηθικό» πρωτόκολλο της νοσηλευτικής.

Η Επαγγελματική Δεοντολογία σύμφωνα με τον ANA(American Nurses Assosiation), AORN(Association of PeriOperative Registered Nurses) αλλά και την Ελληνική Νομοθεσία απαρτίζεται από τους κάτωθι Κώδικες.

1. Ο νοσηλευτής σε όλες τις επαγγελματικές του σχέσεις δρα με σεβασμό στην αξιοπρέπεια, αξία

και μοναδικότητα του κάθε ατόμου χωρίς να περιορίζεται από το κοινωνικό-οικονομικό του επίπεδο, το προσωπικό του χαρακτήρα ή τη φύση του προβλήματος υγείας που αντιμετωπίζει.

1.1 Σεβασμός στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Μια θεμελιώδης αρχή που διέπει τη νοσηλευτική είναι ο σεβασμός στην αξιοπρέπεια, αξία και τα ανθρώπινα δικαιώματα κάθε ατόμου.

Ο νοσηλευτής οφείλει απόλυτο σεβασμό στην προσωπικότητα, την αξιοπρέπεια και την τιμή του ασθενούς. Πρέπει να γνωρίζει τα ηθικά και νομικά του δικαιώματα και να τα υποστηρίζει. Η περιεγχειρητική νοσηλευτική φροντίδα παρέχεται σε κάθε ασθενή που πρόκειται να χειρουργηθεί με τέτοιο τρόπο ώστε να διατηρεί και να προστατεύει την αυτονομία του ασθενή, την αξιοπρέπειά του και τα δικαιώματά του.

Ο περιεγχειρητικός νοσηλευτής υποχρεούται να σέβεται τις αποφάσεις τους ανεξάρτητα από τα δικά του πιστεύω, όπως η συγκατάθεση ή μη για χειρουργείο, η απόφαση για το τέλος της ζωής(end of life choice). Οφείλει να παρέχει την συνδρομή του στον ασθενή με κάθε θεμιτό μέσο και να τον προστατεύει. Παρεμβαίνει μόνο όταν ο ασθενής θέτει σε κίνδυνο τη ζωή του ή άλλους.

1.2 Οι σχέσεις με τους ασθενείς

Είναι ευθύνη του περιεγχειρητικού νοσηλευτή να παρέχει φροντίδα σε κάθε ασθενή χωρίς προκαταλήψεις.

Με βάση την προεγχειρητική αξιολόγηση του ασθενούς, τη φύση της χειρουργικής επέμβασης και τις ανάγκες της χειρουργικής ομάδας σχεδιάζει, εφαρμόζει και υλοποιεί ένα εξατομικευμένο σχέδιο νοσηλευτικής φροντίδας. Πρωταρχική του μέριμνα κατά την παροχή των υπηρεσιών του είναι η κάλυψη των αναγκών του ατόμου-ασθενούς ως βιοψυχοκοινωνική και πνευματική οντότητα.

Χρησιμοποιώντας κριτική σκέψη και γνώση επαναπροσδιορίζει το σχέδιο φροντίδας, σύμφωνα με τις τρέχουσες ανάγκες και πιθανές έκτακτες καταστάσεις διεγχειρητικά. Λαμβάνει υπόψη τις αξίες του ασθενή, τα θρησκευτικά του πιστεύω, τη φυλή του, το κοινωνικό-οικονομικό, πο-

λιτισμικό-μορφωτικό του επίπεδο καθώς και τον τρόπο ζωής που έχει επιλέξει και την ηλικία του.

Όταν ηθικά δε συμφωνεί με τις παρεμβάσεις ή την επέμβαση που θα πραγματοποιηθεί σε ένα ασθενή έχει το δικαίωμα να αρνηθεί να λάβει μέρος σε αυτή, αποσύρεται μόνο όταν είναι σίγουρος ότι υπάρχουν εναλλακτικά καλύτερες κατάλληλες παρεμβάσεις για τον ασθενή, με την προνόθεση ότι το έχει γνωστοποιήσει έγκαιρα. Όταν η ζωή του ασθενούς είναι σε κίνδυνο δεν εγκαταλείπει, οφείλει να προσφέρει τις υπηρεσίες του.

Ο περιεγχειρητικός νοσηλευτής δε πρέπει να εκφράζει σχόλια που μειώνουν τον ασθενή, τους συγγενείς και το περιβάλλον του και αποφεύγει διαπληκτισμούς μαζί τους. Σέβεται την εμπιστοσύνη που του δείχνουν, τον κατανοεί και προσπαθεί να καθυστερήσει τις ανησυχίες του, δηλαδή του παρέχει αμέριστη πνευματική και ψυχική ηρεμία.

1.3 Η φύση του προβλήματος υγείας.

Ο περιεγχειρητικός νοσηλευτής οφείλει να προσφέρει ισότιμα σε όλους τους ασθενείς την ίδια φροντίδα και αφοσίωση. Παρέχει φροντίδα ώστε να καλύπτει όλες τις ανάγκες του ασθενή, ανεξάρτητα από τη διάγνωση, την πρόγνωση της ασθένειας, τη χειρουργική επέμβαση και το αναμενόμενο αποτέλεσμα αυτής.

1.4 Το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης.

Οι ασθενείς έχουν το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης όπως την ικανότητα να αποφασίζουν για τον εαυτό τους και για τις παρεμβάσεις-επεμβάσεις που θα υποστούν σε διάφορες περιπτώσεις.

Ο περιεγχειρητικός νοσηλευτής παρέχει την συνδρομή του για την ορθή ενημέρωση του ασθενή αναφορικά με την πρόγνωση, τη διάγνωση και τη θεραπεία, τους κινδύνους και τα οφέλη πριν από τη διενέργεια μιας νοσ/κής ή ιατρικής πράξης. Οφείλει να παρέχει σε κάθε ασθενή που πρόκειται να υποβληθεί σε χειρουργική επέμβαση τις ακριβείς, κατάλληλες και θεμελιωμένες πληροφορίες για να τον βοηθήσει να λάβει τις σωστές αποφάσεις όπως η έγγραφη συγκατάθεσή του για την επέμβαση, η θέληση να ζήσει, η μη επαναφορά στη ζωή, η δωρεά οργάνων.

Επιβεβαιώνει την συγκατάθεσή του για τη συγκεκριμένη επέμβαση, τις πιθανές επιπλοκές καθώς και τις πιθανές αλλαγές στο σχέδιο φροντίδας που μπορεί να προκύψουν κατά τη διάρκεια της επέμβασης.

Παρέχει φροντίδα με τέτοιο τρόπο, ώστε να προστατεύει και να διατηρεί την αυτονομία του, την αξιοπρέπειά και τα δικαιώματά του και σέβεται τις αποφάσεις του.

1.5 Οι σχέσεις με τους συναδέλφους.

Ο περιεγχειρητικός νοσηλευτής οφείλει να αναγνωρίζει τη μοναδικότητα του κάθε ατόμου όχι μόνο στους ασθενείς αλλά και στους συναδέλφους τους. Πρέπει να συμβιώνει αρμονικά με τους άλλους επαγγελματίες, το

βοηθητικό προσωπικό του χειρουργείου και τους εκπαιδευόμενους, να συμπεριφέρεται με επαγγελματισμό και σεβασμό χωρίς προκαταλήψεις και διακρίσεις. Αντιμετωπίζει συναδέλφους και άλλους με δίκαιο και τίμιο τρόπο ανεξάρτητα από το οικονομικό-κοινωνικό και μορφωτικό τους επίπεδο, τα θρησκευτικά τους πιστεύω, την καλλιέργειά τους, την ηλικία τους, τις σεξουαλικές τους προτιμήσεις. Παραμερίζει κάθε διαφορά με γνώμονα το όφελος του ασθενούς.

Η ευθύνη του προς τους συνεργάτες επιβάλλει:

- Ομαλή προσαρμογή ως μέλος της ομάδας.
- Ηρεμία και αποδοχή της κριτικής και των παρατηρήσεων, τα οποία πρέπει να κρίνονται σαν απρόσωπα και εποικοδομητικά στοιχεία.
- Ικανότητα και προθυμία αποδοχής του ωραρίου εργασίας, επιφυλακής και αντιμετώπισης επειγόντων περιστατικών.
- Σεβασμό της εμπιστοσύνης των άλλων και αποφυγή σχολίων και συζητήσεων.
- Αφοσίωση προς τους συνεργάτες και το χειρουργείο ως σύνολο.
- Αποφυγή συζητήσεων και κριτικής περί ικανότητας των χειρουργών, της συμπεριφοράς αυτών κ.λ.π.
- Αναγνώριση του γεγονότος ότι το έργο της νοσηλεύτριας συμπεριλαμβάνει συνεχείς προσφορές και απαιτήσεις.

2. Η πρωταρχική δέσμευση του νοσηλευτή είναι ο ασθενής, είτε είναι ένα ανεξάρτητο άτομο, είτε μια οικογένεια, ομάδα ή κοινότητα.

2.1 Πρωταρχικός ρόλος το ενδιαφέρον για τον ασθενή

Ο περιεγχειρητικός νοσηλευτής παρέχει την συνδρομή του για την ορθή ενημέρωση του ασθενή αναφορικά με την πρόγνωση, τη διάγνωση και τη θεραπεία, τους κινδύνους και τα οφέλη πριν από τη διενέργεια μιας νοσ/κής ή ιατρικής πράξης.

Υποστηρίζει τα δικαιώματα και τις αποφάσεις του ασθενή, προστατεύει την αυτονομία και την αξιοπρέπειά του. Τα παραμερίζει μόνο σε περίπτωση που κινδυνεύει η ζωή του.

- Συλλέγει το ιστορικό του ασθενή
- Συνεργάζεται με τον ίδιο και το περιβάλλον του, αντιλαμβάνεται τις ανάγκες του, σέβεται τις αποφάσεις του, κατανοεί τις προτιμήσεις του.
- Με βάση τις πληροφορίες προσαρμόζει το εξατομικευμένο σχέδιο νοσηλευτικής φροντίδας.
- Συζητά με τον ασθενή, ο οποίος κατανοώντας το σχέδιο φροντίδας και αναγνωρίζει τα αναμενόμενα αποτελέσματα, δίνει τη συγκατάθεσή του, το τροποποιεί ή και αρνείται οποιαδήποτε παρέμβαση ή φροντίδα
- Ενεργεί με βάση τις αποφάσεις του ασθενή

2.2 Συνεργασία

Συνεργασία δεν είναι μόνο η ομαλή συμβίωση-συνύπαρξη αλλά η συντονισμένη προσπάθεια όλων για την επίτευξη ενός κοινού σκοπού, την ποιοτική παροχή φροντίδας στον ασθενή.

Ο περιεγχειρητικός νοσηλευτής σέβεται την ανεξαρτησία αλλά και την αλληλοεξάρτηση με τους συνεργάτες του, με σκοπό την άψογη έκβαση της χειρουργικής επέμβασης, που υπόκειται ο ασθενής.

Συνεργάζεται με το χειρουργό και τον αναισθησιολόγο, τους νοσηλευτές συνεργάτες του και άλλους επαγγελματίες υγείας για το σχεδιασμό του κατάλληλου πλάνου φροντίδας για το συγκεκριμένο ασθενή και τη συγκεκριμένη επέμβαση. Ακολουθεί με ακρίβεια τις οδηγίες τους, διατηρώντας συγχρόνως την επιστημονική του ανεξαρτησία και την ιδιότητά του, ως ισότιμο μέλος της θεραπευτικής ομάδος. Απαγορεύεται να προβαίνει σε επικρίσεις ή/και αποδοκιμασίες του έργου των συναδέλφων του.

2.3 Επαγγελματικά Σύνορα-Όρια.

Ο περιεγχειρητικός νοσηλευτής προάγει και διατηρεί επαγγελματικές σχέσεις με τους ασθενείς, συνεργάτες και τα μέλη της χειρουργικής ομάδας. Γνωρίζει τη φύση της νοσηλευτικής φροντίδας, η οποία πρέπει να επιτευχθεί στο τόσο στρεσογόνο περιβάλλον του χειρουργείου και στην «περίεργα-τεταμένη» σχέση της χειρουργικής ομάδας κατά τη διάρκεια της επέμβασης.

Σέβεται τα επαγγελματικά όρια στη σχέση του με τον ασθενή και δεν τον επηρεάζει στις αποφάσεις του. Διαδραματίζει σημαντικό ρόλο, παρέχοντας του τις κατάλληλες πληροφορίες, ώστε να λάβει τις σωστές για εκείνον αποφάσεις.

Δεν διστάζει να ζητήσει τη βοήθεια των συνεργατών ή των ανωτέρων του, όταν τα επαγγελματικά όρια είναι ασαφή ή σε κίνδυνο.

Οργανώνει εναλλακτικό σχέδιο νοσηλευτικής φροντίδας για την περίπτωση που χρειαστεί (προσωπικά πιστεύω αντιτίθεται με την απαιτούμενη φροντίδα)

Αποφεύγει αντιεπαγγελματική συμπεριφορά προς τον ασθενή, συναδέλφους και άλλους επαγγελματίες υγείας.

3. Ο περιεγχειρητικός νοσηλευτής προωθεί, συνηγορεί και προσπαθεί να προστατέψει την υγεία, την ασφάλεια και τα δικαιώματα του ασθενή.

3.1 Προστασία της ιδιωτικής ζωής.

Ο περιεγχειρητικός νοσηλευτής οφείλει σεβασμό στην ιδιωτική ζωή του ασθενούς. Τον προστατεύει από αδικαιολόγητη έκθεση ή ανάρμοστη εισβολή της προσωπικής του ζωής, ενέργεια που θα βοηθήσει στην ανάπτυξη και εδραίωση μιας σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ τους. Ειδικότερα πρέπει να:

- Δείχνει σεβασμό στην προσωπικότητα και αξιοπρέπεια του ασθενούς καθ' όλη τη διάρκεια της παραμονής του στο χειρουργείο, έστω κι αν βρίσκεται υπό αναισθησία.
- Αποφεύγει την έκθεση του σώματος του ασθενή, όταν δεν απαιτείται.
- Διατηρεί τις πόρτες της χειρουργικής αίθουσας κλειστές κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας του ασθενή (αναισθησία, τοποθέτηση σε κατάλληλη θέση για την επέμβαση κ.λ.π.) καθώς και καθ' όλη τη διάρκεια της χειρουργικής επέμβασης.
- Απαγορεύει την είσοδο σε μη εξουσιοδοτημένα άτομα.
- Προσφέρει κάλυψη, άνεση και ζεστασιά κατά τη διάρκεια των μετακινήσεων του ασθενή και κατά τη διάρκεια της επέμβασης.
- Σέβεται τον αποθανόντα και δίνει τη δυνατότητα σε συγγενείς και φίλους να τον αποχαιρετήσουν μόνοι τους, μακριά από τα βλέμματα των περιφερόμενων.

3.2 Εμπιστευτικότητα- Απόρρητο

Σε άμεση εξάρτηση με την προστασία της ιδιωτικότητας του ασθενούς είναι και η εμπιστευτικότητα, η διατήρηση του «απόρρητου».

Ο περιεγχειρητικός νοσηλευτής οφείλει να διαφυλάξει και να προστατέψει όλες τις πληροφορίες που του εμπιστεύτηκε ο ασθενής, είτε είναι προφορικές ή γραπτές ή σε ηλεκτρονική μορφή. Τις μοιράζεται μόνο με τα εξουσιοδοτημένα άτομα της χειρουργικής ομάδος ή με άλλους επαγγελματίες υγείας, που συνδέονται με τη παροχή φροντίδας του συγκεκριμένου ασθενή.

Προστατεύει και διαφυλάττει το φάκελο του ασθενούς καθώς και τα προσωπικά του αντικείμενα, τα οποία και παραδίδει στον ίδιο ή σε κάποιο από τους συγγενείς του. Συμπληρώνει τα διεγχειρητικά έντυπα με ακρίβεια, αντικειμενικότητα και επαγγελματισμό.

3.3 Προστασία των ασθενών που συμμετέχουν σε έρευνα

Ο περιεγχειρητικός νοσηλευτής οφείλει να διαφυλάξει και να προστατέψει όλα τα δικαιώματα των ασθενών που συμμετέχουν σε έρευνα, τα οποία είναι η προστασία της ιδιωτικής του ζωής, η διατήρηση της αξιοπρέπειάς του, η αποφυγή κινδύνου τραυματισμού του και η τήρηση των αρχών ηθικής και δεοντολογίας. Η ενυπόγραφη συναίνεση του ασθενή, μετά από πλήρη και ακριβή πληροφόρησή του είναι απαραίτητη. Σέβεται το δικαίωμα του ασθενή να αρνηθεί ή να σταματήσει να συμμετέχει στην έρευνα.

Πρέπει επίσης να γνωρίζει και τα δικά του δικαιώματα, όσον αφορά την έρευνα. Οφείλει να μάθει το σκοπό και τη φύση της έρευνας και να βεβαιωθεί ότι η έρευνα διενεργείται από κατάλληλα εξουσιοδοτημένα άτομα. Δεν μπορεί να συνδυάζει την έρευνα με τις νοσηλευτικές φροντίδες, εκτός κι αν η έρευνα μπορεί να προσφέρει διαγνωστικά ή θεραπευτικά στον ασθενή.

Ο ερευνητής οφείλει να αποκαλύψει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του νοσηλευτή και του ασθενή.

3.4 Καθιερωμένοι και επαναληπτικοί μηχανισμοί

Πρωταρχική υποχρέωση του περιεγχειρητικού νοσηλευτή είναι να προάγει την υγεία, την ευημερία και την ασφάλεια του ασθενή.

Είναι υπεύθυνος να εφαρμόζει τα πρωτόκολλα της νοσηλευτικής φροντίδας. Ακολουθεί τακτική και οδηγίες, τηρεί τους νόμους για να εξασφαλίσει την υγεία και την ασφάλεια του ασθενή.

Συμμετέχει σε σεμινάρια συνεχιζόμενης εκπαίδευσης. Οφείλει να γνωρίζει τις προσωπικές του θεωρητικές και κλινικές ικανότητες και δεξιότητες και να τις βελτιώνει. Δε διστάζει να ζητήσει βοήθεια από συναδέλφους.

3.5 Διαταραγμένη πρακτική

Ο περιεγχειρητικός νοσηλευτής έχει την ηθική υποχρέωση να προστατεύει τον ασθενή, το κοινό και το επάγγελμα από ουσιαστική βλάβη, που μπορεί να είναι αποτέλεσμα κακής πρακτικής από συνάδελφο. Οφείλει να προστατέψει τον ασθενή και να βεβαιωθεί ότι ο συνάδελφος θα βοηθηθεί κατάλληλα.

4. Ο νοσηλευτής είναι υπεύθυνος και υπόλογος για την προσωπική τους νοσηλευτική πρακτική και καθορίζει την αποστολή των καθηκόντων του, σύμφωνα με τη νοσηλευτική υποχρέωση να παρέχει άριστη φροντίδα στον ασθενή.

Ο περιεγχειρητικός νοσηλευτής είναι υπόλογος στον εαυτό του, στον ασθενή, στους συναδέλφους του, στο επάγγελμα και στην κοινωνία για τις κρίσεις του και τις πράξεις του στη νοσηλευτική φροντίδα.

- Παρέχει ασφαλή και κατάλληλη φροντίδα στον ασθενή,
- Τηρεί πιστά την άσηπτη τεχνική,
- Κατά τη διάρκεια της επέμβασης καταμετρά γάζες, αιχμηρά, βελόνες και εργαλεία,
- Εφαρμόζει νοσηλευτικά πρωτόκολλα, ακολουθεί την πολιτική του νοσοκομείου και του χειρουργείου και τα προσαρμόζει στις ανάγκες του ασθενή και της επέμβασης,
- Ενεργοποιεί το χειρουργό και τους συναδέλφους του, όταν ο ασθενής είναι σε κίνδυνο όπως για την κατάλληλη θέση για την επέμβαση, μη σωστή εφαρμογή και λειτουργία διαθερμίας και άλλων συσκευών, για την απώλεια αίματος, για διακοπή της ασηψίας κ.λ.π.
- Διευκρινίζει εντολές και παραγγελίες που τις θεωρεί ακατάλληλες ή λανθασμένες.
- Ο νοσηλευτής που μετέχει σε διαδικασία πιστοποίησης θανάτου λαμβάνει κάθε απαραίτητο μέτρο προκειμένου να διαπιστωθεί ότι τηρήθηκαν οι κείμενες διατάξεις (Άρθρο 2 του Ν.2737/1999)

5. Ο νοσηλευτής οφείλει να εκτελεί τα ίδια ακριβώς καθήκοντα στον εαυτό του όπως και στους άλλους τα οποία περιλαμβάνουν τη διατήρηση της αξιοπρέπειας και της ασφάλειας όλων, την διατήρηση των αρμοδιοτήτων τους και τη συνεχιζόμενη προσωπική και επαγγελματική εξέλιξη.

5.1 Αυτοσεβασμός.

Ο περιεγχειρητικός νοσηλευτής οφείλει να είναι υπόδειγμα έντιμου και άμεμπτου ατόμου, να προάγει την επαγγελματική αυτονομία και να προστατεύει την αξιοπρέπεια του νοσηλευτικού επαγγέλματος. Προάγει μια θετική εικόνα της νοσηλευτικής στα ΜΜΕ και την κοινοτητα-κοινωνία και διορθώνει την παραπληροφόρηση καθώς και λάθος αντιλήψεις σχετικά με το επάγγελμα. Προάγει ένα περιβάλλον που βελτιώνει την υγεία και την ασφάλεια όλων των εργαζομένων στον τομέα της υγείας και ενδυναμώνει το επάγγελμα.

Παρέχει νοσηλευτική φροντίδα με τρόπο που είναι άξιος σεβασμού, όχι μόνο από τους ασθενείς αλλά και από τον εαυτό του και τους συναδέλφους του. Αναγνωρίζει τομείς για προσωπική και επαγγελματική εξέλιξη και βοηθά και άλλους να προοδέψουν. Υποστηρίζει το ρόλο του νοσηλευτή ως συνήγορο του ασθενή.

Συμμετέχει στην εκπαίδευση ομάδων της κοινότητας όπου ζει και εργάζεται όσον αφορά τις χειρουργικές επεμβάσεις και την περιεγχειρητική νοσηλευτική και διορθώνει την παραπληροφόρηση και τις λανθασμένες αντιλήψεις σχετικά με την περιεγχειρητική παροχή φροντίδας.

5.2 Επαγγελματική εξέλιξη.

Ο περιεγχειρητικός νοσηλευτής είναι υπόλογος στην κοινωνία και το επάγγελμα για την κατάλληλη, αποτελεσματική και πετυχημένη νοσηλευτική πρακτική.

Είναι υπεύθυνος για την εκπαίδευση του και εξέλιξή του. Οφείλει να ενημερώνεται και να εκπαιδεύεται πάνω σε νέες χειρουργικές τεχνικές και τεχνολογικό εξοπλισμό.

5.3 Ολοκληρωμένη προσωπικότητα.

Ο περιεγχειρητικός νοσηλευτής πρέπει να είναι ανοιχτός σαν χαρακτήρας, ειλικρινής και τίμιος στις σχέσεις του με τους ασθενείς, τους συναδέλφους και τους άλλους επαγγελματίες υγείας. Έχει δυνατή επιρροή στους άλλους, εφόσον τεκμηριώνει-υποστηρίζει τις απόψεις του σε επιστημονικά δεδομένα, κλινική γνώση και εμπειρία.

- Βοηθά τον ασθενή να λάβει τις σωστές αποφάσεις και να παρέμβει ουσιαστικά στο σχέδιο νοσηλευτικής φροντίδας,
- Βοηθά τους συναδέλφους,
- Σέβεται τις απόψεις των άλλων αλλά αποσαφηνίζει παρανοήσεις,
- Εκτελεί τα καθήκοντά του σε όλους τους ασθενείς ανεξάρτητα από το οικονομικο-κοινωνικό-μορφωτικό τους επίπεδο, την ηλικία τους, τα θρησκευτικά τους πιστεύω.

- Οργανώνει εναλλακτικό σχέδιο φροντίδας σε περίπτωση ανάγκης.

5.4 Διατήρηση της ακεραιότητας του χαρακτήρα του (έντιμος) - της αξιοπρέπειάς του.

Ο περιεγχειρητικός νοσηλευτής δε συμβιβάζεται όσον αφορά την προσωπική και την επαγγελματική του εντιμότητα. Σε περίπτωση που είναι ηθικά αντίθετος με τις παρεμβάσεις ή με τη χειρουργική επέμβαση έχει το δικαίωμα να μη συμμετάσχει, αρκεί να το γνωστοποιήσει έγκαιρα. Όταν ο ασθενής κινδυνεύει, οφείλει να παραμείνει στη θέση του και να παρέχει το καλύτερο δυνατό για τον ασθενή.

Η οικονομική κρίση και πίεση για μείωση τους κόστους έχει αντίκτυπο και στο νοσηλευτικό επάγγελμα και κυρίως στο χώρο του χειρουργείου. Ο περιεγχειρητικός νοσηλευτής οφείλει να εκτελεί τα καθήκοντά του με οικονομική σύνεση.

- Βοηθά στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος αγωγίμου για μάθηση, διδασκαλία και εκπαίδευση,
- Παρέχει την κατάλληλη φροντίδα στο κατάλληλο κόστος (Cost-effective)
- Χρησιμοποιεί και διατηρεί τον εξοπλισμό-υλικά σύμφωνα με τις προδιαγραφές του κατασκευαστή,
- Ξαναχρησιμοποιεί και ξαναποστειρώνει υλικά, μόνο όταν το επιτρέπει η κατασκευάστρια εταιρεία, χωρίς να θέτει σε κίνδυνο την υγεία του ασθενούς.
- Δεν δέχεται εκπτώσεις στην ποιότητα της φροντίδας που παρέχει στον ασθενή.

6. Ο περιεγχειρητικός νοσηλευτής, μέσω ατομικής και ομαδικής δράσης, συμμετέχει στη δημιουργία, διατήρηση και εξέλιξη του περιβάλλοντος και των συνθηκών στο χώρο της υγείας, σύμφωνα με τις αξίες του επαγγέλματος, που θα συμβάλλουν στην παροχή ποιοτικής φροντίδας της υγείας.

6.1 Επιρροή του περιβάλλοντος σε ηθικές αξίες και αρετές.

Αρετή είναι συνήθεια του χαρακτήρα που προδιαθέτει τα άτομα να έχουν ηθικές υποχρεώσεις, δηλαδή να κάνουν το σωστό. Αρετές όπως σοφία, ειλικρίνεια, κουράγιο, αξίες όπως συμπόνια και υπομονή χαρακτηρίζουν ένα ηθικό άτομο.

Οι αρετές προάγουν τις αξίες της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, σεβασμού, υγείας, ανεξαρτησίας καθώς και άλλες αξίες που διέπουν τη νοσηλευτική.

Οι νοσηλευτές έχουν την υποχρέωση να δημιουργούν, να διατηρούν ένα περιβάλλον που στηρίζει την ανάπτυξη αξιών και αρετών και συνεπώς βοηθά στην διεκπεραίωση των ηθικών υποχρεώσεών τους που θα συμβάλλει στην παροχή άριστη νοσηλευτικής φροντίδας. Συμπεριφέρονται στους ασθενείς και τους συγγενείς τους με συμπόνια και τους

βοηθά. Σε δύσκολες και στρεσογόνες καταστάσεις δείχνουν συμπάθεια και ευαισθησία, υπομονή και επιμονή.

Συμβάλλουν στη δημιουργία και διατήρηση ενός περιβάλλοντος εργασίας κατάλληλο και ασφαλές για να υποστηρίξει την επιτέλεση του έργου τους. Ακολουθούν διαδικασίες για ασφαλή ηθική πρακτική. Τηρούν πολιτικές και πρωτόκολλα. Δημιουργούν ατμόσφαιρα κατάλληλη για εκπαίδευση.

6.2 Υπευθυνότητα για το περιβάλλον νοσηλευτικής φροντίδας.

Ο περιεγχειρητικός νοσηλευτής συμπεριφέρεται στους συναδέλφους με σεβασμό και δικαιοσύνη. Σε όλους τους ρόλους του συμμετέχει σε αποφάσεις που επηρεάζουν τις συνθήκες εργασίας. Αναγνωρίζει και υποστηρίζει τις συνθήκες εκείνες που προάγουν τη νοσηλευτική, τον διευκολύνουν με σκοπό την αμέριστη παροχή φροντίδας στον ασθενή. Προάγει ένα περιβάλλον που δεν ανέχεται παρενόχληση και κατάχρηση. Διευκολύνει το περιβάλλον εργασίας ώστε να προάγει την εκπαίδευση. Συνεργάζεται με όλα τα άτομα που μετέχουν στις υπηρεσίες υγείας. Αναγνωρίζει και αναφέρει τυχόν πρακτικές μη ασφαλείς για τον ασθενή.

Η προσπάθεια διατηρήσεως της ηρεμίας, της τάξης και της ασφάλειας του περιβάλλοντος απαιτούν:

- Περιορισμό θορύβου και ανησυχίας στο ελάχιστο. Ως εκ τούτου ακόμα και τα πολλά τηλεφωνήματα δεν επιτρέπονται στο χειρουργείο.
- Αποφυγή ενοχλήσεως των χειρουργών κατά τη διάρκεια των επεμβάσεων.
- Περιορισμό της συνομιλίας στη χειρουργική αίθουσα στο ελάχιστο. Η ατμόσφαιρα αφ' ενός φορτίζεται με μικρόβια δια των σταγονιδίων και αφ' ετέρου η σοβαρότητα του επιτελούμενου έργου επιβάλλει ευσυνείδητη προσοχή και αυτοσυγκέντρωση προς όφελος της ζωής του ασθενούς.
- Επικοινωνία με όσο το δυνατόν ήρεμο και χαμηλό τόνο φωνής, με χρήση νευμάτων, κινήσεων κ.λ.π.
- Αποφυγή άσκοπης κυκλοφορίας και απασχόλησης μελών του προσωπικού σε συζητήσεις άσχετες με την εργασία. Οι ελεύθερες ώρες πρέπει να χρησιμοποιούνται για συνεχή επιμόρφωση, ανάπτυξη και τελειοποίηση της εργασίας.

7. Οι νοσηλευτές λαμβάνουν μέρος στην εξέλιξη του επαγγέλματος συμβάλλοντας στην ανάπτυξη της πρακτικής άσκησης, της εξέλιξη της γνώσης και την εκπαίδευση.

Ο περιεγχειρητικός νοσηλευτής είναι προσωπικά υπεύθυνος να συμβάλλει στην εξέλιξη του επαγγέλματος συμμετέχοντας σε συλλόγους και συνδέσμους. Υποστηρίζει και συμμετέχει στα προγράμματά τους. Ενημερώνεται για

αλλαγές στην πολιτική παροχής νοσηλευτικής φροντίδας. Εφαρμόζει τα πρωτόκολλα και τις οδηγίες όσον αφορά την περιεγχειρητική παροχή φροντίδας. Ενημερώνεται για τρέχουσες αλλαγές τις εφαρμόζει και τις διδάσκει. Μέσω της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης βελτιώνει τις πρακτικές νοσηλευτικής φροντίδας, τις προσαρμόζει στα δικά του δεδομένα σύμφωνα με την πολιτική της νοσηλευτικής υπηρεσίας που υπηρετεί, τις εφαρμόζει και τις διαδίδει στους συναδέλφους του.

8. Το επάγγελμα της νοσηλευτικής, που αντιπροσωπεύεται από τις οργανώσεις, τους συλλόγους και τα μέλη τους, είναι υπεύθυνο να διασαφηνίζει τις νοσηλευτικές αξίες, να διατηρεί την αξιοπρέπεια του και να διαμορφώνει κοινωνική πολιτική.

Οι επαγγελματικοί νοσηλευτικοί οργανισμοί είναι υπεύθυνοι για την αποσαφήνιση, την ασφάλεια και τη διατήρηση ηθικής νοσηλευτικής συμπεριφοράς. Η εκπλήρωση αυτών των καθηκόντων απαιτεί από τους οργανισμούς και τους συλλόγους να ανταποκρίνονται στα δικαιώματα, τις ανάγκες και τα νομικά συμφέροντα ασθενών και νοσηλευτών.

9. Οι νοσηλευτές συνεργάζονται με τα μέλη άλλων επαγγελματιών υγείας και με το κοινό για να προάγουν τις προσπάθειες της κοινότητας, του έθνους και όλου του πλανήτη να αναγνωρίσει τις ανάγκες της υγείας μας.

Το επίκεντρο της νοσηλευτικής είναι ο Άνθρωπος ως όλον. Το σώμα της επιστημονικής γνώσης της Νοσηλευτικής επιστήμης προσπαθεί να περιγράψει, να ερμηνεύσει και να προβλέψει ότι αφορά τον άνθρωπο ως βιοψυχοκοινωνική και πνευματική οντότητα.

Ο Κώδικας Επαγγελματικής δεοντολογίας, ο οποίος αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της νοσηλευτικής από τα θεμέλια της ανάπτυξης της παρέχει το πλαίσιο για την ανάπτυξη και εφαρμογή της νοσηλευτικής διεργασίας, κάτω από την ομπρέλα της ηθικής και των αξιών, η οποία θα οδηγήσει στην άψογη ποιοτική φροντίδα των ασθενών ως ολότητα.

Η περιεγχειρητική νοσηλευτική, αντιλαμβανόμενη της σοβαρότητας του γεγονότος ότι ο ασθενής έχει εμπιστευθεί τη ζωή του στα χέρια του προσωπικού «εν λευκώ», όχι απλά οφείλει, αλλά απαιτεί απεριόριστο σεβασμό στην αξία της ανθρώπινης ζωής.

Βιβλιογραφία:

1. *Explications for Perioperative Nursing in Standards, Recommended Practices and guidelines.* AORN, 2005.
2. *ANA Code for nurses with interpretive statements- Explications for perioperative nursing in Standards, Recommended Practices and guidelines.* AORN, 2002.
3. *AORN vision, mission, philosophy and values in Standards, Recommended Practices and guidelines.* AORN, 2002.
4. *Standards of perioperative professional performance in Standards, Recommended Practices and guidelines.* AORN, 2002.
5. *Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας. Τεύχος πρώτο.Αρ. φύλλου 167, Προεδρικό Διάταγμα 216, 25 Ιουλίου 2001.*
6. *Orb A., Eisenhauer L., Wynaden D., Ethics in qualitative research in Journal of Nursing Scholarship 33, 2001.*
7. *Beyea S., Nicoll L., Using ethical analysis when there is no research, AORN Journal 69, 1999.*
8. *Patricia C. Seifert., Ethics in Perioperative Practice – Duty to foster an Ethical Environment, AORN Journal 76, 2002.*
9. *Gabel R. et al, Operating Room Management, Reed educational & Professional Publishing Ltd, 1999.*
10. *On the professional ethics of operating room nurses. <http://eng.hi138.com/?i342908>.*
11. *AORN Position Statement on Perioperative care of patients with do-not resuscitate or allow-natural-death orders. <http://www.aorn.org/PracticeResources>.*
12. *AORN: Code of Ethics Policy. <http://www.aorn.org/PracticeResources>.*
13. *Carol Taylor, Carol Lillis, Priscilla LeMone, Fundamentals of Nursing: The Art and Science of Nursing Care. Lippincott-Raven Publishers, Philadelphia, N.York, 4th ed., 2006.*
14. *Berry & Kohn's, Operating Room Technique. Mosby inc, 9th ed., 2000.*
15. *Alexander's, Care of the patient in surgery. Mosby inc, 12th ed., 2003.*